

Mierková, Dóra

Vedecká konferencia Megatrends and Media 2021

Slavica litteraria. 2022, vol. 25, iss. 1, pp. 204-205

ISSN 1212-1509 (print); ISSN 2336-4491 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/SL2022-1-24>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/145083>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Vedecká konferencia *Megatrends and Media 2021*

Dóra Mierková (Nitra)

21. 4. 2021 sa konala v online prostredí medzinárodná konferencia *Megatrends and Media 2021*, ktorú organizovala Masmediálna fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Stretnutie *Megatrendy a médiá* sa už stalo tradičným interdisciplinárnym podujatím, na ktorom sa zúčastňujú renomovaní teoretici z oblasti mediálnych štúdií, ktorí sa venujú humanitným vedám a ktorí prišli v počte okolo sto účastníkov z Rakúska, Turecka, Chorvátska, Nemecka, Česka, Poľska, Ruska a ďalších krajín. Konferencia ponúkla širokú paletu tém od súdobej žurnalistiky cez vplyv médií až po firemnú a politickú komunikáciu v médiách. Zámerom konferencie *Megatrends and Media* bolo poskytnúť priestor na prezentáciu výsledkov vedeckej činnosti a na diskusiu o najpálčivejších otázkach spoločenských vied. Pri príležitosti konferencie bol vydaný aj rovnomenný zborník, ktorý priniesol príspevky domácich a zahraničných fundovaných odborníkov v štyroch sekciách, a to: infotainment, edutainment, marketainment, digitainment. Zborník vyšiel v dvoch verziách, s príspevkami v anglickom a v slovenskom jazyku.¹ Samotná konferencia, ako aj zborník sú špecifické tým, že vznikli v čase pandémie a priniesli aj najnovšie vedecké poznatky z oblasti médií a komunikácie počas „korony“. Výnimočnosť tejto konferencie a zborníka spočíva i v tom, že naliehavo volá po mediálnej výchove mládeže najmä vysokoškolských študentov, ktorí sú pohltení digitálnymi médiami a informačným tokom správ a informácií cez sociálne siete. V našom príspevku uvedieme iba tie úvodné referáty, ktoré analyzovali genézu, šírenie a recepčné mechanizmy súdobej slovesnej komunikácie, otázku evolúcie a trans-

formácie nových mediálnych žánrov, resp. ich dopad na vekovo a hodnotovo diferencovaných príjemcov či sociálne skupiny.

Zborník, ktorý ponúka aj témy z oblasti vzdelávania a marketingu, v časti infotainment skúmal spravodajstvo, spôsob získavania informácií a nový fenomén nazývaný podcast. Sekcia edutainment priniesla témy o spôsobe edukácie a všeobecne o edukačnej činnosti médií, ako aj o výzvach novinárskej praxe počas pandémie. Konferenciu otvorila Iveta Radičová (Bratislava), ktorá venovala pozornosť čerpaniu informácií zo sociálnych sietí a najmä z webových portálov plných hoaxov a dezinformácií. Podľa autorky sú arénou dezinformácií dnes sociálne médiá. Užívatelia veľakrát nedokážu oddeliť fakty od hoaxov. Dôvody sú nasledujúce: čítajú sa len titulky, nevieme správne interpretovať správy, strácame dôveru v politikoch, nevieme rozlíšiť úmyselne riadenú manipuláciu od hodnoverných zdrojov a určiť overiteľnosť zdrojov. Zásadnou vlastnosťou správ od dezinformácií je overiteľnosť. Proti sebe tu stoja verejný záujem, služba informovať verejnosť a dezinformácia, ktorá je nebezpečnejšia ako nepresná informácia, pretože jej zámerom je rýchle a úmyselné šírenie, ovplyvňovanie ľudí a vyvolanie napätia.

Henrich Krejča (Bratislava) sa vo svojom vystúpení zameril na svet televízneho spravodajstva v čase pandémie. Pripomenul, že aktívna prítomnosť a vysielanie cez internet sa stali súčasťou každého média, či už televízie, rádia alebo novín. Internetová komunikácia je dnes založená na skutočnosti, že nie je dnes aktuálnou výzvou správu napísať, ale správne ju napísať, respektíve spracovať. Je potrebné byť neustále informovaný, byť v obraze a uvedomiť si význam spravodajstva. Mnohokrát sa potvrdilo aj počas pandémie, že autentickejšie ešte nie je garanciou dôveryhodnosti a spoľahlivosti správ, ako aj to, že náhodne realizovaná anketa na uli-

1 *Megatrendy a médiá 2021: Home Officetainment*. Eds. Andrej Brník – Martin Graca – Monika Prostináková Hossová – Martin Solík. Trnava: Fakulta masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2021.

ciach neodzrkadľuje skutočnosť a môže negatívne ovplyvniť verejnú mienku. Mnohé médiá na internete sa tvária ako médiá, ale nie sú licencované, preto sa ukazuje potrebnosť určitej formy regulácie. Jedným zo zahraničných hostí konferencie bol Jörg Matthes z Viedenskej univerzity, ktorý prezentoval výsledky nedávneho výskumu zameraného na efekty digitálnych médií počas pandémie. Cieľom výskumu bolo zisťovanie súvislosti medzi mierou užívania digitálnych médií počas pandémie a subjektívnym pocitom estetického uspokojenia konkrétneho užívateľa médií. Vo výskumu skúmali to, ako ľudia používajú digitálne médiá, aký vplyv a dopad majú digitálne médiá na psychiku a priateľstvá, na súkromie a sociálny dištanc. Branislav Macko (Bratislava) sa sústredil na textovú komunikáciu spoločenských skupín na sociálnych sieťach z hľadiska potenciálneho neporozumenia a konfliktov a *Eugeny A. Kozhemyakin (Belgorod)* sa venoval novej vizuálnej etike online firemnej komunikácie. Počas pandémie a prvého lockdownu bola väčšina firiem a inštitúcií nútená opustiť na istý čas priestory kancelárie a presťahovať sa do svojich domácností. Prednášajúci priniesol zaujímavé zistenia a výsledky z prieskumu o práci z domu: 12 % respondentov venuje pozornosť akustickému vnemu, zatiaľ čo pre väčšinu je dôležitejšia skôr

nálada a neverbálny prejav komunikantov ako ich vzťah.

Záverčné dve prednášky konferencie priniesli Tomáš Škarba (Trnava) a Martin Rajec (Bratislava), ktorý sa zaoberali dezinformáciami a tzv. *fake news*. Téma o dezinformáciách bola viackrát nastolená ako jedna z najaktuálnejších tém, ktorej sa vedeckí pracovníci venujú a ktorú skúmajú z mnohých aspektov. Na záver odznali aj dve veľmi dôležité odkazy. Jedným je myšlienka, že „*nie je dôležité, čo čítate, ale kde to čítate*“. Napr. Martin Rajec zdôrazňoval aj potrebu mediálnej výchovy najmä na vysokých školách, pretože mnohí aj vysokoškolsky vzdelaní ľudia nevedia narábať s informáciami, nemajú kritické myslenie a nemajú schopnosť viesť rozumnú a konštruktívnu diskusiu. Najefektívnejším spôsobom v boji proti dezinformáciám by mohla byť aj istá cenzúra a odpojenie takýchto zdrojov zo sociálnych sietí.

Aj keď sa problematika konferencie a ich úvodných referátov na prvý pohľad môže zdať ako vzdialená od lingvistiky a literárnej vedy, slovenská filológia sa nemôže uzatvárať ani pred oblasťou slovesnej digitalizácie a modernej masmediálnej komunikácie, v ktorých sa konštitujú nové žánre a nové spôsoby textových transformačných mechanizmov.

PhDr. Dóra Mierková

Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr

Fakulta stredoeurópskych štúdií, Univerzita Konštantína Filozofa

Dražovská 4, 949 74 Nitra, Slovensko

dora.mierkova@ukf.sk